

เกณฑ์การวิพากษ์ทฤษฎีการจ้างงานนีโอคลาสสิก

กำชัย ทยสมิต*

๑. การว่างงานมหาศาลกับความอับตันของทฤษฎีนีโอคลาสสิก

ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกที่เริ่มปรากฏในปี ๑๙๒๙ มีลักษณะรุนแรง ขอบเขตกว้างใหญ่ และเรื้อรังนานกว่าครั้งก่อนๆ ที่ผ่านมา ดังเช่นในสหรัฐอเมริกา มูลค่าของผลิตภัณฑ์ประชาชาติมวลรวมได้ลดลงจาก ๑๐๔.๔ พันล้านเหรียญสหรัฐในปี ๑๙๒๙ เหลือเพียงแค่ ๕๖ พันล้านเหรียญในปี ๑๙๓๓ รายได้ส่วนบุคคลได้ลดลงจาก ๘๕.๘ มาเป็น ๔๗.๒ พันล้านเหรียญในช่วงเวลาเดียวกัน จะเห็นได้ว่าช่วงเวลาเพียง ๕ ปี มูลค่าของผลิตภัณฑ์ประชาชาติมวลรวมและรายได้ส่วนบุคคลได้ลดลงถึงเกือบครึ่งหนึ่ง ในขณะที่อัตราการว่างงานกลับเพิ่มมากขึ้นจาก ๓% ในปี ๑๙๒๙ เป็น ๒๔% ในปี ๑๙๓๓

กล่าวทางด้านประเทศอังกฤษ ในช่วงจากปี ๑๙๓๐ ถึงปี ๑๙๓๕ ผลผลิตทางอุตสาหกรรมได้ลดลงประมาณ ๖๕% ในขณะที่

ที่อัตราเฉลี่ยของการว่างงานในช่วงปีดังกล่าวมีถึง ๑๘.๕% เมื่อเปรียบเทียบกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นก่อนหน้าทศวรรษ ๑๙๓๐ นี้ จะสังเกตได้ว่ามีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด เช่นการลดลงของผลผลิตทางอุตสาหกรรมในวิกฤตครั้งก่อนๆ นั้น อย่างเก่งก็จะลดลงแค่ ๑๕% และภาวะเศรษฐกิจโดยทั่วไป ก็จะค่อยๆ ฟื้นตัวขึ้นในระยะเวลาที่ค่อนข้างสั้น แต่สำหรับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในทศวรรษ ๑๙๓๐ นี้มีความรุนแรงและเรื้อรังมากกว่า การฟื้นตัวของเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้นๆ เหมือนครั้งก่อนๆ ดูเป็นสิ่งที่หวังได้ยากอีกต่อไป ราคาสินค้าทั่วไปตกต่ำมาก และการค้าทั่วโลกได้ลดลงเหลือประมาณ ๓๐% เท่านั้น

ภายใต้ภูมิหลังทางเศรษฐกิจที่ไม่น่าวันรมย์เช่นนี้ เศรษฐศาสตร์สำนักนีโอคลาสสิก ซึ่งเป็นเศรษฐศาสตร์กระแสหลักอยู่ในสมัยนั้น ยังคงเชื่อมั่นในหลักการของการ

* อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปรับตัวเองได้ของระบบเศรษฐกิจ และคิดว่า หากเศรษฐกิจมีการแข่งขันเสรี อุปสงค์และอุปทานของสินค้าก็จะสามารถปรับตัวเองได้โดยกลไกตลาด อุปสงค์และอุปทานของแรงงานก็จะถูกปรับเข้าสู่ภาวะดุลยภาพได้หากอัตราค่าจ้างสามารถปรับตัวเองขึ้นลงได้อย่างเสรี กล่าวทางด้านตลาดการเงิน จะมีการปรับการออมเข้าหาการลงทุน และการออมจะเท่ากับการลงทุนโดยผ่านการปรับตัวอย่างเสรีของอัตราดอกเบี้ย ฉะนั้น เมื่อเกิดปรากฏการณ์ของการว่างงานจำนวนมากในทศวรรษ ๑๙๓๐ นักเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกที่เคร่งครัดในวิธีคิดตามแบบประเพณี ก็มีอาจเสนอความคิดเห็นเป็นอย่างอื่นได้ นอกจากจะสรุปว่า สาเหตุของการว่างงานจำนวนมากนั้นอยู่ที่ตัวสภาพแรงงานเอง ซึ่งเข้ามากำก่ายกอลไกการปรับตัวเองอย่างเสรีของอัตราค่าจ้างในตลาดแรงงาน นั่นคือ กล่าวหาว่าสภาพแรงงานใช้อำนาจนอกเหนือกลไกเศรษฐกิจมาเรียกร้องเอาค่าจ้างที่สูงเกินกว่าค่าจ้างที่ควรจะเป็นที่จุดดุลยภาพ เมื่อเรียกร้องได้ค่าจ้างสูง ก็จะมีคนเสนอตัวมาทำงานมากขึ้น ทำให้อุปทานแรงงานมีมากกว่าอุปสงค์แรงงาน จึงต้องมีคนตกงานกันมาก

ถ้าข้อสรุปของสำนักนีโอคลาสสิกนี้มีความถูกต้อง ปัญหาการว่างงานก็น่าจะถูกแก้ไขได้ด้วยการเปลี่ยนตลาดแรงงานให้เป็นตลาดเสรี และอัตราค่าจ้างสามารถปรับตัวเองขึ้นลงได้อย่างเสรีตามกลไกตลาด โดยไม่ให้สหภาพแรงงานต่างๆ เข้ามายุ่งเกี่ยวก้ำก่ายกับการกำหนดอัตราค่าจ้างในทางการเมือง ในความเป็นจริงมีนักเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกบางคนได้เสนอนโยบายเช่นนี้ในรูปธรรมที่ต่างๆ กัน เช่น บีเวอริดจ์ (W.H. Beveridge) ได้เสนอมาตรการแก้ไขโดยให้สร้างสถานแนะนำอาชีพเพิ่มขึ้น เพื่อแก้ปัญหาชาวสารพัดที่ไม่สมบูรณ์ในตลาดแรงงาน หรือ روبินส์ (L.C. Robbins) ได้เสนอมาตรการฟื้นฟูตลาดแรงงานเสรี เพื่อขจัดอำนาจครอบงำของสภาพแรงงานในการเรียกร้องค่าจ้างสูงๆ แต่มาตรการทางเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนรากฐานทางทฤษฎีและนโยบายของสำนักนีโอคลาสสิกเหล่านี้ กลับยิ่งสร้างความไม่เชื่อถือในหมู่คนทั่วไป เพราะมีผู้คนจำนวนมากพากันไปเข้าแถวยาวเหยียดในสถานแนะนำอาชีพ เพื่อหวังจะได้งานอะไรก็ได้มาทำ แต่กลับต้องพบกับความผิดหวัง เพราะทุกที่ไม่มียานให้ทำ จึงอาจกล่าวได้ว่ามาตรการที่เสนอให้สร้างสถานแนะนำอาชีพ หรือเสนอให้แก้ไข

ค่าจ้างที่สูงเกินไป ของนักเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกในสมัยนั้น เป็นมาตรการที่ห่างไกลจากความเป็นจริง อันเป็นผลจากการวิเคราะห์ทางทฤษฎีและนโยบายที่เลื่อนลอย และเพ้อฝันเกินไป

สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ทฤษฎีนีโอคลาสสิกเสนอนโยบายที่ผิดพลาด ก็เนื่องจากการตั้งอยู่บนข้อสมมุติของ “การจ้างงานเต็มที่” หรือ “ตลาดแข่งขันสมบูรณ์” อยู่ก่อนแล้ว นักเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกคิดว่าภาวะการจ้างงานเต็มที่ คือ ภาวะดุลยภาพเดียวที่สมบูรณ์เท่านั้นของเศรษฐกิจ ฉะนั้น การว่างงานที่เกิดจากความไม่สมบูรณ์ของตลาดแรงงาน จึงเป็นสภาพที่หันเหออกจากภาวะดุลยภาพของระบบเศรษฐกิจเพียงชั่วคราวเท่านั้น มาตรการแก้ไขก็คือต้องสร้างตลาดแรงงานให้มีการแข่งขันสมบูรณ์ เพื่อว่าการว่างงานจะถูกแก้ไขลุกล่วงไปได้ด้วยกลไกการปรับตัวเองอย่างเสรีของอัตราค่าจ้าง ตามกฎอุปสงค์และอุปทานของแรงงาน แต่สภาพความเป็นจริงในทศวรรษ ๑๙๓๐ ได้กลายเป็นประจักษ์พยานที่ชี้ให้เห็นว่า สาเหตุของการว่างงานนั้นไม่ได้อยู่ที่ความไม่สมบูรณ์ของตลาดแรงงาน หรือ ความแข็งตัว (rigidity) ของอัตราค่าจ้างในระดับที่สูงเกินไป ตามที่นักเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกได้

วิเคราะห์ไว้ เศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกจึงเริ่มขาดความถูกต้องในการอธิบาย และการทำนายภาวะเศรษฐกิจที่เป็นจริง ในที่สุดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจได้กลายมาเป็นแรงกระทบก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ทางทฤษฎี เศรษฐศาสตร์ด้วย โจน โรบินสัน (Joan Robinson) ได้เรียกวิกฤตการณ์ทางทฤษฎีครั้งนี้ว่า “วิกฤตการณ์ครั้งแรกของเศรษฐศาสตร์”

วิกฤตการณ์ครั้งแรกของเศรษฐศาสตร์นี้มีส่วนหล่อเลี้ยงให้เศรษฐศาสตร์ของเคนส์ (John Maynard Keynes) ถือกำเนิดขึ้นมา ในหนังสือ *ทฤษฎีทั่วไปของการจ้างงาน ดอกเบี้ย และเงินตรา* (*The General Theory of Employment, Interest and Money*) ปี ๑๙๓๖ เคนส์ได้เสนอทฤษฎีใหม่ในการมองปัญหาการว่างงาน เคนส์เห็นว่าสาเหตุของการว่างงานนั้นไม่ได้อยู่ที่ความไม่สมบูรณ์ของตลาดแรงงาน หรือความแข็งตัวในระดับสูงของอัตราค่าจ้าง แต่อยู่ที่การขาด “อุปสงค์ที่มีผล (effective demand)” ที่เพียงพอ ทำให้ดุลยภาพของการจ้างงานไม่เต็มที่ที่สามารถเกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมได้เช่นกัน ถึงแม้เศรษฐกิจทุนนิยมแบบ “ปล่อยเสรี (laissez-faire)” ก็ตาม ภาวะการ

จ้างงานไม่เต็มทีก็จะเป็นลักษณะทั่วไป ในกรณีที่ภาวะการจ้างงานเต็มทีตามทัศนะนีโอคลาสสิกนั้น น่าจะถือเป็นกรณี พิเศษมากกว่า การที่จะลดปริมาณการว่างงานลงและก่อให้เกิดการจ้างงานเต็มทีนั้นจะต้องทั้งนโยบายเศรษฐกิจแบบ “ปล่อยเสรี” และหันมาสนับสนุนให้รัฐบาลเข้ามาบีบหนามมากขึ้นในการกระตุ้นภาวะเศรษฐกิจ เพื่อชักนำการลงทุนและการจ้างงานจากภาคเอกชน

เศรษฐศาสตร์ของเคนส์จึงได้ถือกำเนิดขึ้น เพื่อเสนอทฤษฎีที่สามารถอธิบายภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและการว่างงานมหภาคในทศวรรษ ๑๙๓๐ และด้วยเหตุนี้ทำให้เศรษฐศาสตร์ของเคนส์มีบทบาทในการวิพากษ์คัดค้านทฤษฎีนีโอคลาสสิกมาแต่ต้น ทฤษฎีของเคนส์ได้เป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายและรวดเร็วในยุคต่อมา กรอบงานการวิเคราะห์ (analytical framework) ในทฤษฎีทั่วไป ได้กลายมาเป็นพื้นฐานที่สำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาคสมัยใหม่ วิกฤตการณ์ครั้งแรกของเศรษฐศาสตร์มีส่วนกระตุ้นให้มีการตระเตรียมจัดฉากใหม่สำหรับการแสดงของเศรษฐศาสตร์สำนักใหม่ซึ่งกำลังก้าวเข้ามาท้าทายความถูกต้องของทฤษฎีนีโอคลาสสิก นั่นคือเศรษฐศาสตร์ของเคนส์

ในตอนต่อไปเราจะทำการสำรวจระบบทฤษฎีของเคนส์ ในส่วนที่เป็นการวิเคราะห์พื้นฐานจริง ๆ

๒. ทฤษฎีการจ้างงานนีโอคลาสสิก

เศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกที่มีกระแสความคิดจากมาร์แชล (A. Marshall) ถึงพิกู (A.C. Pigou) ได้แบ่งหัวข้อการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ออกเป็นทฤษฎีที่ว่าเกี่ยวกับสินค้า และทฤษฎีที่ว่าเกี่ยวกับเงินตรา ทฤษฎีสินค้าเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการกำหนดราคาคุณภาพ และปริมาณซื้อขายว่า เป็นผลจากพฤติกรรมที่สมเหตุผลในการหาประโยชน์สูงสุดของหน่วยเศรษฐกิจที่สนองตอบต่อการเคลื่อนไหวของราคา การวิเคราะห์แบบนี้ใช้กฎการหาอรรถประโยชน์ (utility) หรือกำไรสูงสุด พร้อม ๆ กับหลักหน่วยท้าย (marginal principle) ในอีกด้านหนึ่ง ทฤษฎีปริมาณเงินตรา (Quantity Theory of Money) ได้ถูกนำเข้ามาสู่ การวิเคราะห์ ของสำนักนีโอคลาสสิกในส่วนที่เป็นทฤษฎีที่ว่าเกี่ยวกับเงินตรา ทั้ง ๆ ที่มีวิธีการที่ไม่สัมพันธ์กับทฤษฎีสินค้าเลย โดยให้เข้ามาช่วยกำหนดมูลค่าของเงินตรา ในฐานะที่เป็นเพียงสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน การแยกทฤษฎีสินค้าเป็นอิสระ

จากทฤษฎีเงินตรา หรือการมีกรอบงานการวิเคราะห์ที่แยกเศรษฐกิจการผลิตออกจากเงินตราขึ้น คือวิธีการที่เรียกว่า “วิธีทวิภาคนีโอคลาสสิก (neoclassical dichotomy)” โดยพื้นฐานแล้ว ทฤษฎีทั่วไป ของเคนส์ ได้วิพากษ์ความไม่สมเหตุสมผลของวิธีการแบบนี้โอคลาสสิกนี้ โดยการหยิบยกเอาทฤษฎีการจ้างงาน และการวิเคราะห์ตลาดเงินตราของฟิชเชอร์มาเป็นเป้าแห่งการโจมตี

โดยทั่วไป ทฤษฎีการจ้างงานของสำนักนีโอคลาสสิก จะใช้ข้อสมมติต่าง ๆ ดังนี้

(๑) เป็นการวิเคราะห์ระยะสั้น ฉะนั้นอุปกรณ์ทุนจึงมีค่าคงที่ และเทคโนโลยีการผลิตก็ไม่เปลี่ยนแปลง

(๒) เป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ดังนั้น ผู้ซื้อและผู้ขายจึงเป็นรายเล็ก ๆ ย่อย ๆ และมีอยู่มากมาย จะไม่มีใครสามารถกำหนดราคาเองได้ นอกจากกลไกตลาดจะเป็นผู้กำหนดราคาเอง

(๓) เป็นการวิเคราะห์ การผลิตที่อยู่ภายใต้กฎผลได้ลดถอย (law of diminishing return)

(๔) แรงงานมีคุณภาพเดียวกัน และโครงสร้างการผลิตในแต่ละอุตสาหกรรมจะเหมือนกัน ทั้งนี้เพื่อให้การวิเคราะห์มีลักษณะง่ายขึ้น

นอกจากข้อสมมติดังกล่าวข้างต้น ยังมีสมการนิยามดังต่อไปนี้

$$\text{รายรับ (R)} = \text{ราคาสินค้า (p)} \times \text{ปริมาณสินค้า (q)}$$

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุน (C)} = & \text{ต้นทุนคงที่ (f)} + \text{ต้นทุนแปรผันตามสัดส่วน (u \times q)} \\ & + \text{ต้นทุนแปรผันไม่ตามสัดส่วน (w \times l)} \end{aligned}$$

ในที่นี้ ราคาสินค้า p จะถูกกำหนดให้ตามข้อสมมติของตลาดแข่งขันสมบูรณ์ q คือปริมาณสินค้าที่ผลิตในแต่ละอุตสาหกรรม f คือต้นทุนคงที่ ซึ่งก็คือค่าเสื่อมราคาของทุนคงที่ u คือต้นทุนผู้ใช้ (user cost) ซึ่งอาจหมายถึงราคาของวัตถุดิบ ซึ่งจะแปรผันตามสัดส่วนของปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้นหรือลด

ลง ในแนวทางเดียวกัน จากข้อสมมติของเทคโนโลยีการผลิตในระยะสั้นไม่เปลี่ยนแปลง u จึงมีค่าคงที่เช่นกัน w คืออัตราค่าจ้างเงิน (money wage) l คือปริมาณแรงงานในแต่ละอุตสาหกรรม และฟังก์ชันการผลิตในระยะสั้น คือ $q = q(l)$ โดยให้ $dq/dl < 0$ ตามข้อสมมติของกฎผลได้ลดถอย

ฉะนั้น เราจะสามารถนิยามกำไร (π) ได้ตามความสัมพันธ์ในสมการที่ (1)

$$\pi = R - C = pq - (f + uq + wl) \quad \text{.....(1)}$$

การหาปริมาณการจ้างงาน ณ จุดที่ให้กำไรสูงสุด จะกระทำได้โดยการหาค่าของการเปลี่ยนแปลงของปริมาณแรงงานที่มีต่อกำไร ณ จุดที่อัตราการเปลี่ยนแปลงนี้เท่ากับศูนย์ก็จะได้ค่าของกำไรสูงสุด

$$\begin{aligned} \frac{d\pi}{dl} &= \frac{dR}{dl} - \frac{dC}{dl} = 0 \\ &= p \cdot \frac{dq}{dl} - u \cdot \frac{dq}{dl} - w = 0 \end{aligned}$$

นั่นคือ

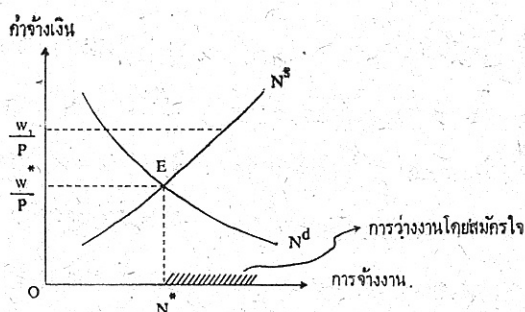
$$(p - u) \frac{dq}{dl} = w \quad \text{.....(2)}$$

เมื่อหารสมการ (2) ด้วยราคาสินค้า P ในอุตสาหกรรมสินค้าค่าจ้าง (wage-goods) ก็จะได้

$$\frac{p - u}{P} \cdot \frac{dq}{dl} = \frac{w}{P} \quad \text{.....(3)}$$

สมการ (3) คือ เส้นโค้งอุปสงค์แรงงาน (N^d) นั่นเอง การที่เส้นโค้ง N^d ในรูปที่ ๑ ลดลงจากซ้ายไปขวา ก็เพราะว่าเมื่อปริมาณแรงงานที่ว่าง l เพิ่มขึ้น จากกฎผลได้ลดถอย จะทำให้ผลผลิตหน่วยท้ายของแรงงาน dq/dl ลดลง (ถ้าจะพูดกันในแง่

ของรูปกราฟจะเห็นได้ว่าเส้นโค้ง N^d จะมีลักษณะความชันที่ลาดลง คือมีค่าของสโลปเป็นลบ) ฉะนั้นหากต้องการจะให้ได้กำไรสูงสุดเหมือนเช่นเดิม ทั้งความสัมพันธ์ในสมการ (3) แล้ว ค่าจ้างจริง (real wage) หรือ w/P ก็จะต้องลดลงด้วย

รูปที่ ๑ ตลาดแรงงานแบบนีโอคลาสสิก

ในอีกด้านหนึ่ง เส้นโค้งอุปทานแรงงาน (N^s) จะคำนวณได้จากการหาค่าสูงสุดของผลต่างระหว่าง “อรรถประโยชน์ (utility)” หรือความพอใจต่อค่าจ้างที่ได้รับจากการทำงาน ซึ่งจะใช้สัญลักษณ์ U กับ “อนรรถประโยชน์ (disutility)” หรือความทุกข์ทรมานที่ได้รับจากการทำงานนั้น ซึ่ง

จะใช้สัญลักษณ์ T

ในกรณีนี้จะเห็นได้ว่า อรรถประโยชน์ของกรรมกรที่ได้จากค่าจ้าง (U) จะมีความสัมพันธ์กับค่าจ้างจริง (w/P) ดังนั้นเมื่อกำหนดให้ μ เท่ากับอรรถประโยชน์ของ ๑ หน่วยค่าจ้างจริง ก็จะสามารถนิยามฟังก์ชันอรรถประโยชน์ได้ดังนี้

$$U = \mu \left(\frac{w}{P} \right) l \quad \dots\dots(4)$$

และถ้านิยามอรรถประโยชน์ส่วนเกิน (S) ให้เท่ากับ

$$S = U - T \quad \dots\dots(5)$$

ก็สามารถหาค่าอรรถประโยชน์ส่วนเกินสูงสุดได้ดังนี้ แทนค่า U ในสมการ (5) ด้วยสมการ (4) ก็จะเป็น

$$S = \left(\mu \cdot \frac{w}{P} \cdot l \right) - T$$

$$\frac{dS}{dl} = \frac{d \left(\mu \cdot \frac{w}{P} \cdot l \right)}{dl} - \frac{dT}{dl} = 0 \quad \dots\dots(6)$$

แต่วิธีทวิภาคนีโอคลาสสิก (neo-classical dichotomy) จะกำหนดให้ระบบเศรษฐกิจจริง (real economy) มีกลไกการตัดสินใจที่แยกออกจากระบบเงินตราโดยสิ้นเชิง โดยที่มูลค่าตัวเงินของระบบเศรษฐกิจจะถูกกำหนดจากทฤษฎีปริมาณเงินตรา ฉะนั้นในระบบเศรษฐกิจจริงที่ว่าเกี่ยวกับการจ้างงานนี้ ราคาก็จะถูกกำหนดให้มีค่าคงที่ เพราะระดับราคาไม่ได้ถูกตัดสินภายในระบบเศรษฐกิจจริงนี้ แต่จะถูกกำหนดจากทฤษฎีปริมาณเงินตราต่างหาก นอกจากนี้ μ ก็ยังเป็นตัวคงที่ที่ถูกกำหนดให้จากนอกระบบ ดังนั้นสมการ (6) จึงอาจเปลี่ยนรูปเป็น

$$\mu \cdot \frac{w}{P} = \frac{dT}{dI} \quad \dots\dots(7)$$

ซึ่งหมายความว่า กรรมกรยินดีเสนอตัวเข้าทำงานจนถึงระดับที่ อรรถประโยชน์หน่วยท้ายของแรงงาน (marginal disutility of labour) ซึ่งก็คือ dT/dI จะเท่ากับ อรรถประโยชน์ของค่าจ้างจริง ซึ่งก็คือจำนวน $\mu (w/P)$ เพราะที่ระดับนี้ กรรมกรจะได้ อรรถประโยชน์สูงสุด เส้นโค้งที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณอุปทานแรงงาน กับค่าจ้างจริง ภายใต้เงื่อนไขที่กรรมกรจะได้รับอรรถประโยชน์สูงสุดนั้น ก็คือ เส้นโค้ง

อุปทานแรงงาน (N^S) ในรูปที่ ๑ การที่เส้นโค้ง N^S ลาดชันจากซ้ายไปขวาก็เพราะว่า การที่กรรมกรเสนอปริมาณอุปทานแรงงานเพิ่มขึ้นนั้น อรรถประโยชน์หน่วยท้ายของแรงงานก็จะเพิ่มขึ้นด้วย พูดตามภาษาง่าย ๆ ก็คือว่า เมื่อกรรมกรทำงานมากขึ้น เขาก็จะเกิดความเหนื่อย ปวดเมื่อยตามร่างกายมากขึ้นนั่นเอง ความทุกข์ทรมานที่เกิดขึ้นนี้ ตามภาษาทางเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกจะเรียกว่า อรรถประโยชน์ ซึ่งก็คืออรรถประโยชน์ที่ติดลบนั่นเอง ความสัมพันธ์นี้ออกกฎที่เรียกว่า กฎการเพิ่มพูนของอรรถประโยชน์หน่วยท้ายของแรงงาน เมื่ออรรถประโยชน์ของแรงงานได้เพิ่มขึ้น สิ่งที่จะมาชดเชยความทุกข์ทรมานนี้ก็คืออรรถประโยชน์ของค่าจ้างจริง นั่นคือ ค่าจ้างจริงต้องเพิ่มขึ้นหากต้องการให้ กรรมกรทำงานมากขึ้น

เมื่อทราบลักษณะของเส้นโค้งอุปสงค์และอุปทานแรงงาน ดังกล่าวข้างต้นแล้ว สำนักนีโอคลาสสิกยังมีความเห็นต่อไปว่า ถ้าตลาดแรงงานนี้เป็นตลาดที่มีการแข่งขันเสรี โดยที่อัตราค่าจ้างจริงสามารถเคลื่อนไหวขึ้นลงได้โดยเสรีตามกลไกราคาแล้ว จะมีธรรมชาติที่จะผลักดันให้ตลาดเข้าสู่จุดดุลยภาพ E ที่จุด E นี้จะกำหนดอัตราค่าจ้างจริง w^*/P

และปริมาณการจ้างงาน N^* ซึ่งเป็นค่าดุลยภาพ (ดูประกอบรูปที่ ๑) นักเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกเข้าใจว่า N^* นี้ก็คือระดับของการจ้างงานเต็มที่ และจะเกิดขึ้นตลอดเวลาหากกลไกราคาในตลาดแรงงานสามารถทำงานได้โดยสมบูรณ์

หากยึดตามทฤษฎีการจ้างงานแบบนี้โอคลาสสิกนี้แล้ว สาเหตุของการว่างงานก็อาจถูกอธิบายในรูปของ “การว่างงานเสียดทาน (frictional unemployment)” ซึ่งเป็นส่วนที่อาจเกิดขึ้นได้ชั่วคราว ในระหว่างที่ตลาดกำลังคลำหาทางไปสู่จุดดุลยภาพ เช่นอยู่ในระหว่างหางานใหม่ หรือข่าวสารเกี่ยวกับการรับสมัครงานที่ไม่ทั่วถึงเป็นต้น หรือถูกจัดให้อยู่ในประเภทของ “การว่างงานโดยสมัครใจ (voluntary unemployment)” ซึ่งมีมูลเหตุจากการที่ผู้ว่างงานเกี่ยงค่าจ้างว่าต่ำเกินไปกว่าที่เขาต้องการ เขาจึงยินดีที่จะว่างงานหากมิได้รับค่าจ้างที่สูงกว่าค่าจ้างดุลยภาพ เมื่อดูจากรูปที่ ๑ ปริมาณการว่างงานโดยสมัครใจนี้จะอยู่ที่แกนนอนตั้งแต่จุดที่เลย N^* ไปทางขวามือ ในทัศนะของสำนักนีโอคลาสสิกการว่างงานเสียดทาน และการว่างงานโดยสมัครใจนี้มีใช่เป็นปัญหาทางเศรษฐกิจที่ร้ายแรง เพราะการว่างงานอันแรกนั้นเป็นปรากฏการณ์

เพียงชั่วคราวเท่านั้น หากข่าวสารและกลไกตลาดทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์แล้วปัญหานี้ก็จะหมดไป ส่วนการว่างงานอันหลังนี้เกิดขึ้นจากความสมัครใจของผู้ว่างงานเองเนื่องจากยังเกี่ยงค่าจ้างว่าต่ำเกินไปกว่าที่ตนต้องการ ซึ่งย่อมแสดงว่าเขาผู้นั้นยังคงไม่เดือดร้อนมากนักจากการที่ต้องว่างงานเขาตรายได้ค่าจ้างคนกลุ่มนี้จึงยังไม่เป็นปัญหาใหญ่ของสังคมเท่าไร ฉะนั้น เมื่อยกเว้นกรณีการว่างงานทั้งสองแบบนี้แล้ว นักเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกเชื่อว่า เศรษฐกิจจะต้องมีการปรับตัวเข้าสู่การจ้างงานเต็มที่ได้ตลอดเวลาถ้ากลไกตลาดทำงานได้อย่างสมบูรณ์

แต่ทว่า ทฤษฎีนีโอคลาสสิกนี้ไม่สามารถให้คำอธิบายที่น่าพอใจต่อสาเหตุของการเกิด “การว่างงานโดยไม่สมัครใจ (involuntary unemployment)” ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่กรรมกรแม้จะยินดีทำงานตามค่าจ้างเท่าที่เป็นอยู่ แต่ก็ไม่มีงานให้ทำ จึงจำใจต้องว่างงานโดยไม่สมัครใจ นักเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกไม่สามารถหาเหตุผลมาอธิบาย ปรากฏการณ์นี้ได้ นอกจากจะได้แต่กล่าวซ้ำซากตามทฤษฎีที่พวกเขาได้ฝึกฝนกันมาว่ามีสาเหตุที่ตลาดแรงงานไม่มีการแข่งขันที่สมบูรณ์ กลไกราคาจึงไม่อาจทำงานได้เต็มที่ ทำให้ค่า

จ้างจริงไม่อาจปรับตัวขึ้นลงได้โดยเสรีตามปริมาณอุปสงค์และอุปทานแรงงานในตลาด การเรียกร้องขอขึ้นค่าจ้างของสหภาพแรงงานเป็นพลังนอกตลาดที่คอยขัดขวางมิให้อัตราค่าจ้างลดต่ำลง อันเป็นเหตุให้อัตราค่าจ้างคงอยู่ในระดับที่สูงเกินไป เช่นที่ระดับ w_1/P ในรูปที่ ๑ ซึ่งอยู่สูงกว่าระดับค่าจ้างดุลยภาพ w^*/P ที่ควรจะเป็น ข้อสรุปนี้นำไปสู่การก่อรูปนโยบายแก้ปัญหาการว่างงานแบบนีโอคลาสสิกในทศวรรษ ๑๙๓๐ ที่เสนอให้ควบคุมบทบาทการเข้าแทรกแซงของสหภาพแรงงานและลดอัตราค่าจ้างที่สูงเกินไปนั้นลงเสีย

๓. การวิพากษ์ทฤษฎีนีโอคลาสสิก

เคนส์เริ่มต้นด้วยการวิพากษ์ถึงจุดบกพร่องในตรรกะของทฤษฎีการจ้างงานนีโอคลาสสิกเอง จุดบกพร่องที่วุ่นเกี่ยวกับแนวคิดของนีโอคลาสสิกที่ว่า “ถ้าลดค่าจ้างเงิน w_1 ลง ค่าจ้างจริง w_1/P ก็จะลดลงด้วย” แต่ว่าความข้อนี้จะเป็นจริงได้ก็ต่อเมื่อได้มีการสมมติให้การลดระดับค่าจ้างเงิน จะไม่มีผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงระดับราคา P ในอุตสาหกรรมสินค้าค่าจ้างเท่านั้น แต่ในความเป็นจริง เมื่อดูตามตรรกะของทฤษฎีนีโอคลาสสิกแล้วจะพบว่า การเปลี่ยน

แปลงของค่าจ้างเงินจะกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาคด้วย กล่าวคือในตลาดแข่งขันสมบูรณ์แบบนี้โอคลาสสิก ระดับการผลิตที่ให้กำไรสูงสุดก็คือ ระดับที่ราคาของสินค้าเท่ากับต้นทุนหน่วยท้าย นั่นคือจากเงื่อนไขกำไรสูงสุดนี้ ดังแสดงไว้ในสมการ (2) เราสามารถที่จะจัดรูปสมการใหม่ได้เป็น

$$p = u + w \frac{dl}{dq} \quad \dots(8)$$

ในสมการ (8) นี้จะเห็นได้ชัดว่า ค่าจ้างเงิน (w) มีส่วนในการกำหนดราคา (p) ด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่ง ถ้าค่าจ้างเงินในตลาดแรงงานเปลี่ยนแปลง ราคาในตลาดสินค้าก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ดังนั้น ข้อสมมติของสำนักนีโอคลาสสิกที่ให้การเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างเงิน ไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อระดับราคานั้น จึงเท่ากับเป็นการเปิดโปงให้เห็นถึงข้อขัดแย้งในตรรกะของทฤษฎีนีโอคลาสสิกเอง

ปรากฏการณ์ของค่าจ้างเงินและระดับราคาในช่วงศตวรรษ ๑๙ ได้เป็นประจักษ์พยานยืนยันความเป็นจริงนี้ กล่าวคือ เมื่อค่าจ้างเงินมีการปรับตัวก็จะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงในระดับราคา ที่สำคัญยิ่งกว่าก็คือ การปรับตัวของค่าจ้างเงินจะช้ากว่า

การปรับตัวของระดับราคามาก เราสามารถอธิบายปรากฏการณ์นี้ได้จากสมการ (8) ด้วย กล่าวคือ ในกรณีที่เศรษฐกิจกำลังเฟื่อง ก็จะมีการเพิ่มการผลิตผลผลิต q ขึ้น การเพิ่มขึ้นของปริมาณผลผลิตภายใต้กฎผลได้ลดลงจะทำให้ “ผลผลิตหน่วยท้ายของแรงงาน (dq/dl) ลดลง” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง จะทำให้ “ส่วนกลับของผลผลิตหน่วยท้ายของแรงงาน (dl/dq) เพิ่มขึ้น” จากสมการ (8) จะเห็นได้ว่าการที่ (dl/dq) เพิ่มขึ้น โดยที่ค่าจ้างเงิน w สูงขึ้นอีกแรงหนึ่งนั้น จะทำให้ราคาสินค้า p สูงขึ้นเป็นจำนวนที่มากกว่าส่วนเพิ่มของค่าจ้างเงินเสียอีก

ในกรณีกลับกัน กล่าวคือ ในช่วงที่เศรษฐกิจซบเซา ก็จะมีการลดปริมาณผลผลิตลง และหากมีการลดค่าจ้างเงินลงด้วยแล้ว ราคาก็จะยิ่งลดลงมากกว่าส่วนลดของค่าจ้างเงิน กล่าวโดยสรุป จากการสังเกตความเคลื่อนไหวของค่าจ้างและราคาในศตวรรษ ๑๙ ทำให้ทราบว่า ถ้าค่าจ้างเงินได้เพิ่มขึ้น ระดับราคาก็จะเพิ่มมากกว่าส่วนเพิ่มของค่าจ้างเงิน ในทางกลับกันถ้าค่าจ้างเงินลดลง ระดับราคาก็จะลดลงมากกว่าจำนวนที่ค่าจ้างเงินได้ลด ดังนั้น การปรับตัวของค่าจ้างเงินโดยปกติจะช้ากว่าการปรับตัวของระดับราคา

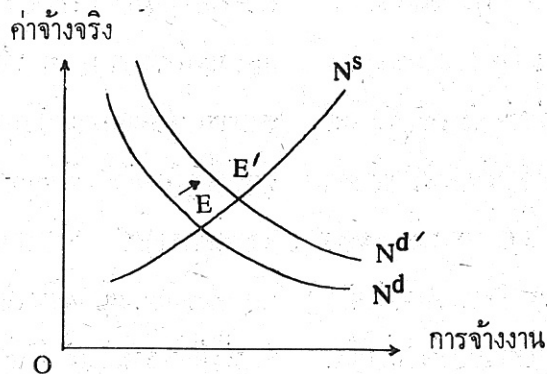
ความข้อย่อมหมายถึงว่า “การลดค่าจ้างเงินกลับจะทำให้ค่าจ้างจริงเพิ่มขึ้น” นั่นเอง เพราะการลดค่าจ้างเงินจะทำให้ระดับราคาลดน้อยลงในอัตราที่มากกว่า และด้วยเหตุที่ค่าจ้างจริงคือค่าจ้างเงินหารด้วยระดับราคา ฉะนั้นค่าจ้างจริงก็จะเพิ่มขึ้น ผลลัพธ์นี้จะขัดกับข้ออ้างของนีโอคลาสสิกที่ว่า “การลดค่าจ้างเงิน จะทำให้ค่าจ้างจริงลดลงตามด้วย” ที่เป็นเช่นนั้น เพราะทฤษฎีนีโอคลาสสิกได้สมมติให้ระดับราคาคงที่ จึงทำให้การเคลื่อนไหวของค่าจ้างจริงเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับค่าจ้างเงิน

แท้จริงแล้ว ข้อสมมติให้ระดับราคาคงที่นั้น สาเหตุหนึ่งเป็นผลมาจากเงื่อนไขของรูปแบบคณิตศาสตร์ กล่าวคือ โมเดลการจ้างงานของนีโอคลาสสิกมี ๒ สมการ คือสมการ (3) และสมการ (7) แต่มีตัวไม่รู้ค่าถึง ๓ ตัว คือ ปริมาณการจ้างงาน l , ค่าจ้างเงิน w และระดับราคา P การที่จะให้ระบบสมการนี้สามารถหาค่าออกมาได้ ก็ต้องสมมติให้ตัวใดตัวหนึ่งเป็นตัวคงที่ที่ถูกกำหนดให้ (*given*) จากนอกระบบ อีกสาเหตุหนึ่งก็จะเป็นการตอบคำถามว่าทำไมถึงต้องเป็นตัวระดับราคา P ทั้งนี้เพราะสำนักนีโอคลาสสิกสามารถใช้ทฤษฎีปริมาณเงินตรามาช่วยกำหนดระดับ

ราคาได้นั่นเอง เนื่องจากลักษณะการวิเคราะห์ของนีโอคลาสสิกเป็นแบบวิธีทวิภาคอยู่ ทำให้แบ่งเศรษฐกิจจริง และเศรษฐกิจเงินตราแยกออกจากกัน การผลิตและการจ้างงานจะเป็นเรื่องของตัวเศรษฐกิจจริง ส่วนระดับราคาจะเป็นเรื่องที่ถูกต้องในเศรษฐกิจเงินตรา ฉะนั้น เมื่อมองเฉพาะปัญหาการจ้างงานในระบบเศรษฐกิจจริงแล้ว ด้วยวิธีนี้ก็สามารถสมมติให้ระดับราคามีค่าคงที่ และไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพในตลาดแรงงานตามแนวคิดของนีโอคลาสสิกนี้ การลดค่าจ้างเงิน จะเท่ากับการลดค่าจ้างจริงด้วย ภายใต้กลไกอุปสงค์และอุปทานของแรงงานในตลาดแข่งขันสมบูรณ์ การลดลงของค่าจ้างจริงจะทำให้ปริมาณการจ้างงานค่อยๆ เพิ่มขึ้น และปรับตัวเข้าสู่ระดับการจ้างงานคุณภาพ ซึ่ง ณ จุดคุณภาพ E นี้จะไม่ก่อให้เกิดการว่างงาน

แต่อย่างไร ยกเว้นการว่างงานโดยสมัครใจ (รูปที่ ๑)

แต่การสมมติให้ระดับราคามีค่าคงที่เช่นนี้จะขัดแย้งกับทฤษฎีการผลิตและทฤษฎีราคาของนีโอคลาสสิกเอง นี่คือการวิจารณ์ของเคนส์ จากความเป็นจริงของเศรษฐกิจในศตวรรษ ๑๙ การลดของค่าจ้างเงินจะทำให้ระดับราคาเปลี่ยนแปลง และจะเปลี่ยนแปลงไปมากกว่าของค่าจ้างเงิน เมื่อเป็นเช่นนี้ สมประสิทธิ์ในสมการ (3) คือ $(p-u)/P$ ก็จะต้องเปลี่ยนไปเพื่อให้สอดคล้องกับค่าจ้างจริงที่เพิ่มขึ้น เส้นโค้งอุปสงค์แรงงานก็จะเลื่อนย้ายขึ้นไปทางขวามือทั้งเส้นที่เส้นโค้ง N^d คุณภาพใหม่ที่เกิดขึ้นก็อาจจะอยู่ที่จุด E' ซึ่งหมายความว่า ไม่มีหลักประกันใดเลยที่คุณภาพการจ้างงานจะต้องอยู่ที่จุด E จุดเดียวเสมอไป (รูปที่ ๒)

รูปที่ ๒ การปรับเส้นอุปสงค์แรงงานและจุดคุณภาพใหม่

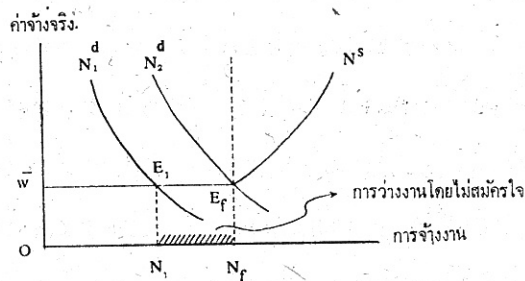
ประเด็นที่สำคัญก็คือว่า การลดค่าจ้างเงิน ไม่ได้หมายถึงว่า ค่าจ้างจริงและระดับการจ้างงานจะลดลงตามที่นีโอคลาสสิกได้อ้างไว้ ซึ่งทำให้ตลาดแรงงานจะปรับตัวเข้าสู่จุดดุลยภาพการจ้างงานเต็มที E เพียงจุดเดียวเสมอ (ดังรูปที่ ๑) แต่ในความเป็นจริง การลดค่าจ้างเงิน อาจจะทำให้ค่าจ้างจริงสูงขึ้น และการจ้างงานเพิ่มขึ้นก็ได้ ดุลยภาพเดิมที่จุด E ก็จะไม่ใช้ดุลยภาพการจ้างงานเต็มที เพียงจุดเดียว

ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการวิจารณ์ภายในกรอบทฤษฎีของนีโอคลาสสิกเอง และเคนส์ก็ได้ชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องของการสมมติให้ระดับราคาคงที่ ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งในตัวเอง อย่างไรก็ตามการวิพากษ์ของเคนส์มิได้หยุดอยู่เพียงนี้

ในหนังสือ *ทฤษฎีทั่วไป* เคนส์ได้เรียกฟังก์ชันอุปสงค์แรงงาน และฟังก์ชันอุปทานแรงงานของสำนักนีโอคลาสสิกว่า “สัจพจน์ (postulate) ที่ ๑ และที่ ๒” ตามลำดับ (Keynes 1936 : 5) แม้เคนส์จะไม่เห็นด้วยกับสัจพจน์ที่ ๑ ของสำนักนีโอคลาสสิกเลยทีเดียวนัก แต่ก็ยังยอมรับไปก่อนทั้งๆ ที่เคนส์ก็รู้ว่าในความจริงนายจ้างกับลูกจ้างอาจต่อรองเรื่องค่าจ้างเงินกันได้ก็ตาม แต่ก็มิอาจต่อรองกันในเรื่อง การกำหนดค่าจ้างจริงได้

ค่าจ้างจริงนั้นจะถูกกำหนดจากระดับราคามากกว่าการต่อรองกัน ในระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง สำหรับสัจพจน์ที่ ๒ ที่ว่าเกี่ยวกับฟังก์ชันอุปทานแรงงานนั้น เคนส์ได้ปฏิเสธของนีโอคลาสสิกโดยสิ้นเชิง

เคนส์เห็นว่า ลักษณะของเส้นอุปทานแรงงานจะเป็นแบบเส้น N^s ในรูปที่ ๓ ก็จะมีลักษณะขนานราบไปกับแกนอนจนถึงจุดการจ้างงานเต็มที (N_f) และในส่วนที่เหลือจุด N_f ไปทางขวามือนั้นเส้น N^s ก็จะมีลักษณะเหมือนกับของนีโอคลาสสิก คือลาดชันจากซ้ายไปขวา แต่จุดที่แตกต่างกันระหว่างเคนส์กับนีโอคลาสสิกก็คือ เคนส์คิดว่าฟังก์ชันอุปทานแรงงานขึ้นอยู่กับอัตราค่าจ้างเงิน (w) มากกว่าที่จะเป็นค่าจ้างจริง (w/P) เคนส์ให้เหตุผลว่า กรรมกรสนใจอยู่แต่ค่าจ้างที่เป็นตัวเงินเท่านั้น จะไม่คำนึงถึงระดับราคาสินค้าด้วย กรรมกรจะพอใจหากค่าจ้างเงินสูงขึ้น และจะต่อต้าน ถัดกันหากลดค่าจ้างเงินลง ด้วยเหตุนี้เคนส์จึงบอกว่า กรรมกรมักจะตกอยู่ในภาพลวงของเงิน (money illusion) โดยไม่คำนึงถึงอำนาจซื้อที่แท้จริงของมันเลย นี่เป็นเหตุผลที่ว่าทำไมอุปทานแรงงานในทัศนะของเคนส์จึงขึ้นอยู่กับค่าจ้างเงิน

รูปที่ ๓ ตลาดแรงงานของเคนส์

ประเด็นต่อมาคือว่า ทำไมค่าจ้างเงินในช่วงก่อนถึงระดับการจ้างงานเต็มที่ N_f จึงเป็นเส้นขนานไปกับแกนนอน นั่นคือทำไมจึงมีค่าคงที่ ($\bar{w}$) ตลอด เคนส์ได้ให้เหตุผลถึงสภาพโครงสร้างของตลาดแรงงานว่ามีหลาย ๆ สภาพแรงงานด้วยกัน ซึ่งคอยคุมค่าจ้างซึ่งกันและกัน ต่างฝ่ายต่างก็คอยคุมค่าจ้างของฝ่ายอื่นมิให้ตีไปกว่าตนตามสภาพที่เป็นอยู่ อันนี้เป็นแรงกดดันทำให้ค่าจ้างเงินสูงเกินกว่าระดับ $\bar{w}$ ได้ยาก ในอีกด้านหนึ่งต่างฝ่ายต่างก็ไม่ยอมลดค่าจ้างเงินของตัวเองลงเพราะจะเสียเปรียบกรรมกรในสภาพแรงงานอื่น นี่เป็นแรงกดจากล่างที่ทำให้ค่าจ้างเงินมีอาจลดลงต่ำกว่าที่เป็นอยู่ ฉะนั้น ค่าจ้างจึงถูกตรึงอยู่กับที่และไม่มีทางลดต่ำลงเลย ปรากฏการณ์นี้เป็นที่รู้จักกันในชื่อว่า “ความแข็งตัวของค่าจ้างเงินต่อระดับ

ล่าง (downward rigidity of money wage)” กล่าวคือไม่สามารถยืดหยุ่นขึ้นลงได้อย่างเสรีเหมือนค่าจ้างจริงในทฤษฎีของนีโอคลาสสิก ในทัศนะของเคนส์ ค่าจ้างเงินยังพอมีแนวโน้มจะสูงขึ้นไปกว่าที่เป็นอยู่ได้ โดยเฉพาะช่วงที่เลยจุดการจ้างงานเต็มที่ไปแล้ว แต่จะลดลงมาลำบาก เพราะฉะนั้นแม้จะใช้กรอบทฤษฎีตามแบบนีโอคลาสสิกในการลดค่าจ้างเงิน เพื่อเพิ่มการจ้างงานดังที่ได้แสดงไว้ในรูปที่ ๒ ข้างต้น ก็มีอาจทำได้โดยง่าย หากเรานึกขึ้นมาได้ว่า ในความเป็นจริง ค่าจ้างเงินจะมีความแข็งตัวต่อระดับล่างดังกล่าว

ฉะนั้น ค่าจ้างเงินจึงมีอาจปรับตัวตามอุปสงค์และอุปทานของแรงงานตามทฤษฎีนีโอคลาสสิก ค่าจ้างเงินในช่วงก่อนถึงการจ้าง

งานเต็มที่จะมีค่าคงที่ตลอดที่ระดับ w ภายใต้ระดับค่าจ้างเงินนี้ จะมีผู้ที่ยินดีทำงานเท่ากับจำนวน ON_F สมมติว่าในขั้นแรกนี้ นายจ้างมีความต้องการแรงงานตามเส้นโค้ง N_1^d คุณภาพการจ้างงานที่เกิดขึ้นจริงก็จะเกิดที่จุด E_1 เป็นจำนวน ON_1 ฉะนั้นผู้คนจำนวน $ON_F - ON_1 = N_1 N_F$ นี้ก็จะไม่ได้ถูกจ้างงานจริง ๆ ทั้ง ๆ ที่พวกเขาไม่ได้เรียกร้องค่าจ้างสูงไปกว่าที่เป็นอยู่เลย ตามอัตราค่าจ้างที่เป็นอยู่ คือระดับ w พวกเขาที่ยินดีที่จะทำงาน แต่ก็ไม่มีการจ้างงาน เคนส์จึงเรียกการว่างงานแบบนี้ว่า เป็นการว่างงานโดยไม่สมัครใจ (involuntary unemployment) ซึ่งในทฤษฎีของนีโอคลาสสิกนั้นไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ของการว่างงานแบบนี้ได้

ประเด็นปัญหาจึงไม่ได้อยู่ที่การลดค่าจ้างเงินเพื่อเพิ่มการจ้างงานตามที่นีโอคลาสสิกได้เสนอไว้ แต่เคนส์กลับเห็นว่าอยู่ที่ความไม่เพียงพอของอุปสงค์แรงงานของนายจ้างมากกว่า เช่นหากนายจ้างมีความต้องการจ้างงานตามเส้นโค้ง N_2^d ที่เพิ่มมากกว่า N_1^d และหากอุปสงค์แรงงาน N_2^d นี้สามารถก่อให้เกิดคุณภาพการจ้างงานเต็มที่ ที่จุด E_F (หรือเท่ากับจำนวน ON_F) แล้ว การว่างงานโดยไม่สมัครใจก็จะหมดไป เศรษฐกิจสามารถบรรลุสู่ภาวะการจ้างงานเต็มที่ได้

คำถามที่สำคัญอย่างยิ่งของเคนส์ก็คือว่า แล้วอะไรที่เป็นตัวกำหนดให้อุปสงค์แรงงานเพิ่มขึ้น ในจุดนี้ เคนส์ได้ปฏิเสธ “กฎของเซย์ (Say's law)” ที่ว่า “อุปทานจะสร้างอุปสงค์ของมันเอง (Supply always creates its own demand)” ซึ่งหมายความว่าอุปสงค์จะเท่ากับอุปทานเสมอ ภายใต้กฎนี้ ตลาดแรงงานแบบนีโอคลาสสิกจะมีแรงผลักดันให้อุปสงค์แรงงานเท่ากับอุปทานแรงงานเสมอ ซึ่งนั่นย่อมหมายความว่าภาวะการจ้างงานเต็มที่จะเกิดขึ้นเสมอ และการว่างงานเป็นเพียงปรากฏการณ์ชั่วคราวเท่านั้น เคนส์ได้พยายามพิสูจน์ว่า กฎของเซย์ไม่ถูกต้อง อุปสงค์ไม่จำเป็นต้องเท่ากับอุปทานตลอดเวลา ในบางขณะอาจเกิดอุปสงค์ไม่เพียงพอก็ได้ ซึ่งทำให้อุปทานในส่วนที่ขาดอุปสงค์ไปนั้นถูกปล่อยให่ว่างงาน ดังนั้นคุณภาพของการจ้างงานจึงไม่ได้มีเพียงคุณภาพการจ้างงานเต็มที่เพียงคุณภาพเดียวเท่านั้น แต่คุณภาพการจ้างงานที่เกิดขึ้นจริงสามารถอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าระดับการจ้างงานเต็มที่ได้ (ดังเช่นจุด N_1 ในรูปที่ ๓) ด้วยเหตุนี้จึงจะสามารถอธิบายปรากฏการณ์ของการว่างงานโดยไม่สมัครใจ ซึ่งเป็นโฉมหน้าที่แท้ของการว่างงานมหภาคในทศวรรษ ๑๙๓๐ นั้นเอง หลักการที่เคนส์ได้คิดค้นขึ้นเพื่อปฏิเสธกฎของเซย์ที่นักเศรษฐ

ศาสตร์นีโอคลาสสิกยึดถือเป็นสัจธรรมอยู่ก็คือ “หลักอุปสงค์มีผล (principle of effective demand)”

ในทัศนะของเคนส์อุปสงค์มีผลในตลาดผลผลิต จะเป็นตัวกำหนดการจ้างงานในตลาดแรงงาน ปัญหาการว่างงานโดยไม่สมัครใจในตลาดแรงงานเกิดขึ้นเพราะนายจ้างมีความต้องการแรงงานน้อย ซึ่งก็เนื่องมาจากอุปสงค์มีผลในตลาดผลผลิตมีน้อยเกินไปนั่นเอง อะไรคือปัจจัยที่กำหนดระดับของอุปสงค์มีผล (รายจ่ายเพื่อการบริโภค, การ

ลงทุน ฯลฯ) คือหัวข้อสำคัญของเคนส์ในการแสวงหาทฤษฎีการจ้างงานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการอธิบายการว่างงานในความเป็นจริง และต่อการเสนอวิธีเยียวยาแก้ไขที่ถูกต้องกว่า ทฤษฎีการจ้างงานของเคนส์จึงมีลักษณะของการปฏิรูปแนวความคิดทางการวิเคราะห์เศรษฐกิจขึ้นใหม่ด้วยการเสนอหลักอุปสงค์มีผล ซึ่งทำให้ทฤษฎีการจ้างงานนีโอคลาสสิกที่ยึดตามกฎของเซย์ต้องปลดตระวางตัวเองออกจากตำแหน่งเศรษฐศาสตร์กระแสหลักในเวลาต่อมา

บรรณานุกรม

- Ito, M. (1983). *Jinrui no Chiteki Isan 70 : Keinzū* (Man's Intellectual Heritage Series No. 70 : Keynes). Kodansha.
- Keynes, J.M. (1936). *The General Theory of Employment, Interest and Money*. Macmillan.
- Miyazaki, Y. and M. Ito (1976). *Konmentaaru Keinzū Ippan Riron* (Commentary of Keynes's General Theory). Nihon Hyoron Sha.